

म.भा.टी.

॥ ३३ ॥

उपाभिःरक्षोघ्नीभिःआमं व्याप्तं आत्मना अनौपाधिकेन ॥ ४८ ॥ आत्मनःमनसः योगसर्ववृत्तिनिरोधं सांख्यसम्यक्ख्यापनं आत्मनोजडवर्गात्पृथग्यहणं आत्मानः वशे आज्ञायां ॥ ४९ ॥ ५० ॥ न गवंतं पट्विधैश्वर्यवंतं एकमपितेतं यथा यथोपासत इति श्रुतेर्यथा भावनं शिवविष्णुरुद्रादिवेषेण नाना रूपं अकल्पयन् आत्मनःचित्तस्य प्रतिरूपाणि संकल्पानुसारीणि प्रतिबिंबानि वापरस्परस्य चेति ईश्वरस्वरूपे सर्वे तुष्टुवर्वाग्निरुग्राभिर्भयेष्वभयदं नृप ॥ सर्वात्मानं महात्मानं येनामं सर्वमात्मना ॥ ४८ ॥ तपोविशेषैर्विविधैर्योगं यो वेद चात्मनः ॥ यः सांख्यमात्मनो वेत्ति यस्य चात्मा वशे सदा ॥ ४९ ॥ तं ते ददृशुः शीशानं तेजो राशिमुमापतिं ॥ अनन्यसदृशं लोके भगवंतं मकल्मषं ॥ ५० ॥ एकं च भगवंतं ते नाना रूपमकल्पयन् ॥ आत्मनः प्र तिरूपाणि रूपाण्यथ महात्मनि ॥ ५१ ॥ परस्परस्य चापश्यन् सर्वे परमविस्मिताः ॥ सर्वभूतमयं दृष्ट्वा तमजं जगतः पतिं ॥ ५२ ॥ देवा ब्रह्मर्षयश्चैव शिरोभिर्धरणीं गताः ॥ तान् स्वस्तिवादेनाभ्यर्च्य समुत्थाप्य च शंकरः ॥ ५३ ॥ ब्रूत ब्रूतेति भगवान् स्मयमानोभ्यभाषत ॥ त्र्यंबकेणाभ्यनुज्ञातास्ततस्ते स्वस्थचेतसः ॥ ५४ ॥ नमो नमो नमस्तेऽस्तु प्रभो इत्यब्रुवन् वचः ॥ नमो देवाधिदेवाय धन्विने वनमालिने ॥ ५५ ॥ प्रजापतिमखग्राय प्रजापतिभिरीड्यते ॥ नमस्तुतायस्तुत्यायस्तूयमानाय शंभवे ॥ ५६ ॥ विलोहिताय रुद्राय नीलग्रीवाय शूलिने ॥ अमोघाय मृगाक्षाय प्रवरायुधयोधिने ॥ ५७ ॥ अर्हाय चैव शुद्धाय क्षयाय क्रथनाय च ॥ दुर्वारणाय क्राथाय ब्रह्मणे ब्रह्मचारिणे ॥ ५८ ॥ ईशानाया प्रमेयाय नियंत्रे चर्मवाससे ॥ तपोरताय पिङ्गाय व्रतिने रुत्तिवाससे ॥ ५९ ॥ कुमारपित्रे त्र्यक्षाय प्रवरायुधधारिणे ॥ प्रपन्नार्तिविनाशाय ब्रह्मद्विष्टसंघघातिने ॥ ६० ॥ वनस्पतीनां पतये नराणां पतये नमः ॥ गवां च पतये नित्यं यज्ञानां पतये नमः ॥ ६१ ॥ नमोस्तु ते ससैन्याय त्र्यंबकायामितौजसे ॥ मनोवाक्कर्मभिर्देवत्वां प्रपन्नान् भजस्वनः ॥ ६२ ॥ ततः प्रसन्नो भगवान् स्वागतेनाभिनंद्य च ॥ प्रोवाच व्येतु वस्त्रासो ब्रूत किं करवाणि वः ॥ ६३ ॥ इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि त्रिपुराख्याने त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ ॥ ७ ॥ दुर्योधन उवाच पितृदेवर्षिसंघेभ्योऽभयेदत्ते महात्मना ॥ सत्कृत्य शंकरं प्राह ब्रह्मालोकहितं वचः ॥ १ ॥ तवातिसर्गादिवेश प्राजापत्यमिदं पदं ॥ मया धितिष्ठता दत्तो दानवेभ्यो महान्वरः ॥ २ ॥ तानतिक्रान्तमर्यादान् नान्यः संहर्तुमर्हति ॥ त्वामृतेभूतभव्येश त्वं त्वेषां प्रत्यरिर्वधे ॥ ३ ॥ सत्वं देव प्रपन्नानां याचतां च दिवौकसां ॥ कुरु प्रसादं देवेश दानवान् जहि शंकर ॥ ४ ॥

आत्मानं परांश्चापश्यन्नितिसार्धं श्लोकः एकं वाक्यं ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ईड्यते ईड्यमानाय कर्मणीदमपौरुषं ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ क्रथनाय हिंसाय ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ भजस्व इष्टैः कामैः पूरयस्व ॥ ६२ ॥ व्येतु व्यपगच्छतु ॥ ६३ ॥ इति कर्णपर्वणैलकंठीये भारतभाष्ये त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ ॥ ७ ॥ पितृति अभयेदिति च्छेदः ॥ १ ॥ २ ॥ वधे निमित्ते प्रत्यरिः प्रतिकूलः शत्रुः ॥ ३ ॥ ४ ॥